

Vonalbíró kézikönyv

Ez a dokumentum annak érdekében készült, hogy versenyeken és képzéseken segítséget nyújtson neked. Elmagyarázza az ITF által jóváhagyott pozíciókat és kézjeleket, melyeket vonalbírói és hálóbírói munkád során kell alkalmaznod, valamint az egyéb teendőidet is leírja.

Az ITF által kiadott Code of Conduct for Officials előírja, hogy a magas szintű professzionalizmus minden bírótól megkövetelt, ez a teljesség igénye nélkül magába foglalja, hogy a bíróknak természetes vagy korrigált 20-20-as látással kell rendelkezniük, normál hallásuk kell, hogy legyen és kielégítő fizikai állapotban kell lenniük.

A teniszpályára történő érkezésnek és az onnan való távozásnak is professzionális módon kell történnie.

Ha lehetséges, amikor a keresztvonalakon dolgozol, a székedet úgy helyezd el, hogy ne kelljen a napba nézned. Ez jelentheti azt is, hogy napközben a széket át kell vinni a pálya másik oldalára, ahogy a nap mozog. Ezt a játékvezető közreműködésével kell megtenni, preferáltan mérkőzések között.

A pályán töltött idő egésze alatt koncentrálnod kell. El kell adnod az ítéleteidet, ébernek kell látszanod és nyomás alatt is nyugodtnak kell maradnod, különösen a pályán töltött idő első és utolsó 5 percében.

Vegyél fel szemkontaktust a játékvezetővel a térfélcserék alkalmával, illetve közeli ítéleteid után. Salakpályán, pont befejező ütés után tartsd a szemed a nyomon.

Pozíciók és kézjelek

Itt található néhány példa az egyes vonalokhoz tartozó helyes pozíciókra és kézjelekre.

Ha a labda bármely része hozzáér a vonalhoz, akkor azt jónak kell ítélni. Amikor a vonalhoz képest kb. 1 méteren (3 lábon) belül ér földet a labda, akkor a vonalbírónak kézjellel jeleznie kell, hogy az ütés „jó” volt.

Amikor „out/fault”, „foot fault” vagy „correction” ítélet történik, akkor ezt először hanggal kell jelezni, majd egy nagyon rövid szünet után kézjellel is jelezni kell az ítéletet.

Amikor a játékvezető a veled szemében lévő oldalon van, akkor az „out” kézjeled a tested mellett egyenesen, az „out” irányába kinyújtott karod kell, hogy legyen.

Amikor a játékvezető ugyanazon az oldalon ül, ahol te, akkor az „out” jelzésekor a karodat egyenesen a tested elé kell emelned, azon az oldalon, amerre a labda kiment és a tenyerednek a játékvezető felé kell néznie.

Hosszvonalas és középszerva vonalbírók

Pontok közötti „pihenő” pozíció:

Amikor a játékos adogatáshoz készülődik, illetve a pontok közben a „kész” pozícióban kell lenned:

Az érvényes ütést az alábbi képen látható módon kell jelezni, a kézfejek hátoldalával, a játékvezető számára könnyen láthatóan:

Az „out” vagy „fault” jelzése az alábbi képen látható módon történik. A karod iránya mutatja, hogy a labda melyik irányba ment ki:

Középszerváról az oldalvonalhoz a lehető leggyorsabban, de mégis diszkréten kell átszaladni. Ha szükséges, akkor az érvényes területen földet ért adogatás egy kézzel is jelezhető:

A lábhibát a kar teljes függőleges kinyújtásával kell jelezni, ehhez pedig nem az „out/fault” jelzésére használt kart kell használni, hanem a másikat:

Az ítélet helyesbítését („correction”) a kar teljes függőleges kinyújtásával kell jelezni. A helyesbítés jelzésére használt kar megegyezik az „out/fault” ítélet jelzésére használt karral.

Ha „out” ítélet után kell helyesbítened, akkor először kiabáld, hogy „correction”, majd a karod teljes függőleges kinyújtásával jelezd is mielőtt a kézfejeid hátoldalának összezárásával jelzed, hogy a labda érvényes területen ért földet. Amennyiben a helyesbítés az ellenkező irányba történik, akkor a lehető leggyorsabban jelezd az „out” ítéletet hanggal, majd karral is. Minden esetben a helyes kézjelet használd:

Alapvonal bírók

Amikor alapvonalon bíráskodsz, ülj egyenesen, mindkét talpaddal a földön. A székedet fordítsd az szervavonal és a tőled távolabbi hosszvonal találkozására felé. Az alábbi képen az alapvonal bírő „pihenő” pozíciója látható:

Amikor a játékos adogatáshoz készülődik, illetve a pontok között a „kész” pozícióban kell lenned:

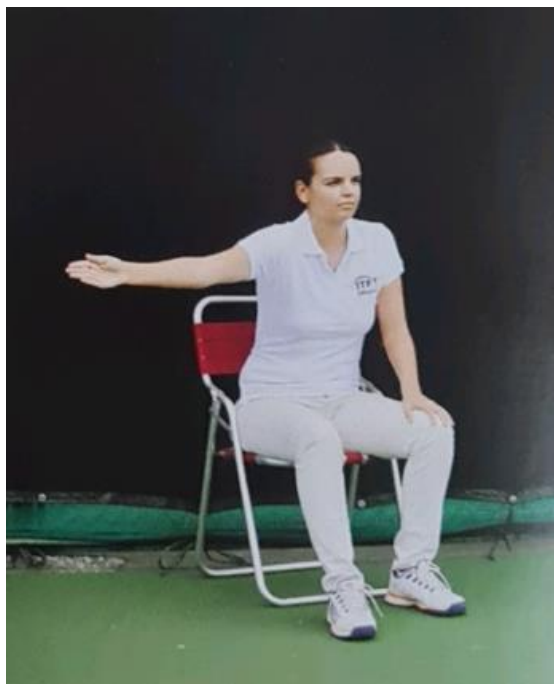

Amikor a játékvezetővel szemben lévő oldalon ülsz, akkor ezeket a kézjeleket használd:

Amikor érvényes területen ér földet a labda:

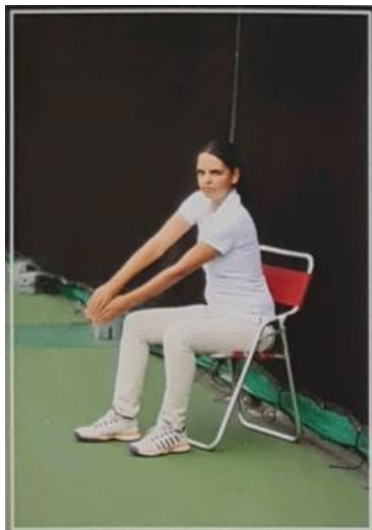
Amikor „out”-ot ítélsz:

Amikor a játékvezetővel azonos oldalon ülsz, akkor ezeket a kézjeleket használd:

Amikor érvényes területen ér földet a labda:

Amikor „out”-ot ítélsz:

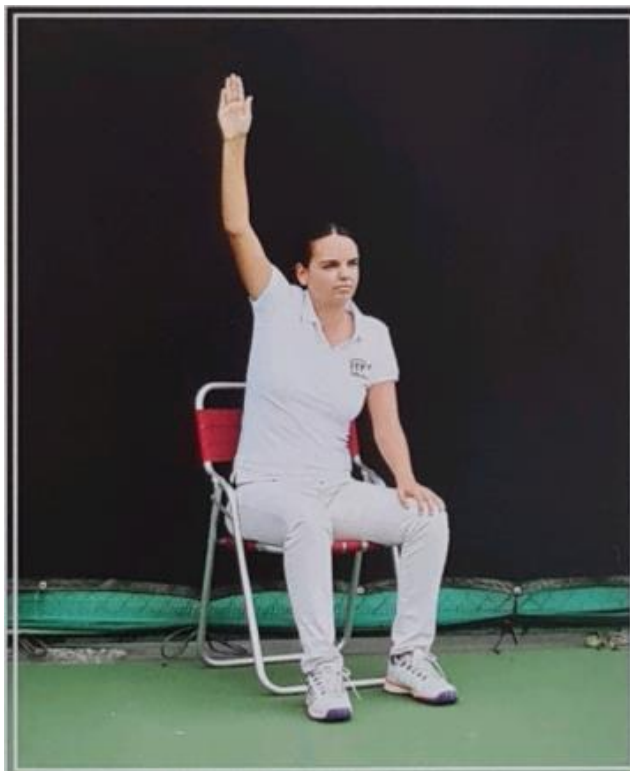

A lábhibát a hálózhoz közelebb lévő karod teljesen függőleges kinyújtásával jelezd:

Helyesbítés („correction”) esetén teljesen ki kell nyújtanod a karod felfelé. Azt a karodat használt helyesbítéskor, amellyel azt „out”-ot is jelezted volna.

Ha „out” ítélet után kell helyesbítened, akkor először kiabáld, hogy „correction”, majd a karod teljes függőleges kinyújtásával jelezd is mielőtt a kézfejed hátoldalának összezárásával jelzed, hogy a labda érvényes területen ért földet. Amennyiben a helyesbítés az ellenkező irányba történik, akkor a lehető leggyorsabban jelezd az „out” ítéletet hanggal, majd karral is. Minden esetben a helyes kézjelet használd:

Szervavonal bírók

Amikor a szervavonalon bíráskodsz, akkor először az adogató játékost nézd, amíg el nem kezdi a szervamozdulatot, és aztán nézz és koncentrálj a szervavonalra:

Amikor a játékvezetővel szemben lévő oldalon ülsz, akkor ezeket a kézjeleket használd:

Amikor érvényes területen ér földet a labda:

Amikor „fault”-ot ítélsz:

Amikor a játékvezetővel azonos oldalon ülsz, akkor ezeket a kézjeleket használd:

Amikor érvényes területen ér földet a labda:

Amikor „fault”-ot ítélsz:

Párosban olyan pozíciót kell felvenned, ami meggátolja azt, hogy bármely játékos eltakarja előled a labda pattanását. Ez jelentheti azt is, hogy fel kell állnod a székből és leguggolni mellé. Ha ezt a pozíciót választod, akkor ne ülj vissza a székbe, amíg a pont be nem fejeződött:

Példák, ha blokkol téged a játékos

Ha egy játékos blokkol téged és nem láttad, hogy a labda pontosan hol pattant le, akkor ezt azonnal jelezned kell a játékvezető felé a lent látható jelzések valamelyikével. A jelzés soha ne takarja a szemeidet!

Hosszvonalon:

Alap- és szervavonalon:

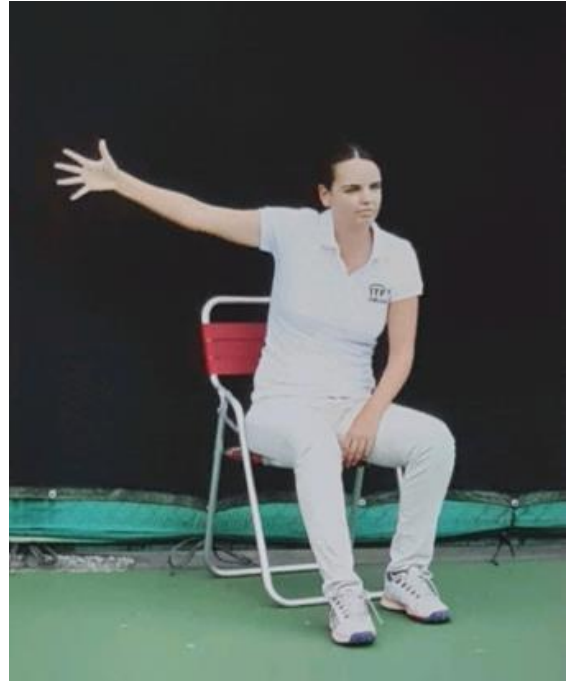
Példák helytelen kézjelekre

A leggyakoribb példák helytelen vonalbíró technikákra.

Hajlított karok:

A kar túl magasan van és az ujjak szét vannak nyitva:

A pozíció túl lent van:

A jelzés takarja a szemeket:

Hálóbírók

Manapság már a legtöbb versenyen nem alkalmaznak hálóbírókat, mert vagy érzékelőket szerelnek a hálóra, vagy a játékvezető feladata a hálót érintő adogatásokat bemondani. Azonban továbbra is előfordulhatnak olyan esetek, amikor szükség van hálóbíróra.

Ha téged osztanak be a hálóra, akkor három technikát kell alkalmaznod a hálót érintő labda észleléséhez. Az érintés (érezni, ha a labda hozzáért-e a hálóhoz), a hang (ha a labda és a háló találkozása hanggal jár) és a látás (látni, hogy a labda hozzáér a háló tetejéhez, miközben átmegy a másik ténfélre).

Amikor páros hálót használunk egyes lécekkel, akkor a hálótól távolabbi karodat használd és két ujjadat helyezd a háló tetejére, az egyes lécen belülre. A fejed legyen a háló mellett és nézz a háló mentén:

Ahhoz, hogy „net” (háló) vagy „through” (lyuk) ítéletet hozz, kiabálás után, a hálót érintő kezedet nyújtsd ki teljesen egyenesen felfelé:

Amikor nem használunk egyes léceket (például páros mérkőzéseknél), akkor úgy kell elhelyezkedned, hogy a hálótartó oszlop a lábaid között legyen, az ujjaid a háló tetején legyenek és a fejed az adogató oldalán legyen:

Egyéb vonalbírói feladatok

Amikor salakpályán dolgozol, akkor a játékvezető megkérhet téged, hogy segíts neki megtalálni a labdanyomot (I). Ha ez a kérés, akkor menj oda a labdanyomhoz és mutass rá (II). Ha szükséges, akkor várd meg, amíg a játékvezető odaér a nyomhoz. Ne érh a labdanyomhoz és ne hozz ítéletet. A játékvezető is rá fog mutatni a labdanyomra és ő fog ítéletet hozni (III, IV).

I

II

III

IV

Amikor szervavonalon dolgozol (vagy hálóbíróként, ha van), akkor a te feladatod lemérni (és ha kell beállítani) a hálót mielőtt a játékosok és a játékvezető megérkezik a pályára. A hálót minden egyes játszma végén újra le kell mérned:

A labdacseré előtti térfélcseré alatt az új labdákat ki kell venni a dobozból és ellenőrizni kell őket:

Amikor egy játékos mosdószünetre megy, akkor figyelned kell, mert a játékvezető lehet, hogy téged kér meg, hogy kísérd el a játékost annak érdekében, hogy a mosdószünetet ne használja másra. Ha azt látod, hogy a játékos nem a szabályozásoknak megfelelően használja a szünetet, akkor szólnod kell neki, hogy szabálytalanságot követ el és ezt azonnal be kell fejeznie. Amint visszaértetek a pályára, azonnal el kell mondanod a játékvezetőnek, hogy pontosan mi történt.

Amikor vonalbíróként dolgozol, akkor minden nem szokványos dolgot jelentened kell a játékvezetőnek, köztük azt is, ha a játékos megszegi a Fegyelmi Kódexet, de ezt a játékvezető nem látta vagy hallotta. Ezt azonnal jelentened kell a játékvezetőnek, akkor is, ha két pont között történt. Amikor egy ilyen jelentést teszel, akkor gyorsan menj a játékvezetőhöz és egyértelműen mond el, hogy mi történt.

Ne feledd, a legfontosabb ítélet a következő ítéleted!